

A pénzforgalom lebonyolítása (döntések és feladatok)

A pénzforgalom kapcsolódhat:

- I. *Beszerzéshez*
- II. *Értékesítéshez*

I. A beszerzéshez kapcsolódó pénzforgalom lebonyolítása

1. *Fizetési módok*
2. *Szervezeti, szabályozási feltételek*
3. *Szabályok és bizonylatok*

I./1. A pénzügyi rendezéshez alkalmazható fizetési módok

A fizetési határidő (és az alkalmazott fizetési mód) eltérően érinti a szállító és a vevő vállalkozás érdekeit.

↳ A szállító minél hamarabb, a vevő minél később akarja az ellenérték kifizetését.

Fizetés módja és ideje *közös megállapodás* alapján ➔ *erőviszonyok befolyásolják.*

Az ellenérték kiegyenlítése történhet:

- *készpénzzel*
- *készpénzkímélő fizetési mód alkalmazásával*
- *készpénz nélküli fizetéssel*

a) Fizetés készpénzzel:

Többnyire *azonnali fizetést* jelent.

- ▶ *Biztonságos a szállítónak* ➔ azonnal hozzájut a pénzhez
- ▶ *Vevőnek nem kedvező* ➔ a vásárláskor már rendelkeznie kell az ellenértékkal, nagy összegű pénz szállítása nem biztonságos.

b) Készpénzkímélő fizetés:

▶ *Bankkártya* ➔ biztonságosabb mint a készpénz

↳ Ez is *azonnali fizetést* jelent ➔ feltétele a *kártyaleolvasó*

A vevő számláját *megterhelik*, a szállító számláján *jóváírnak.*

c) Készpénz nélküli fizetés:

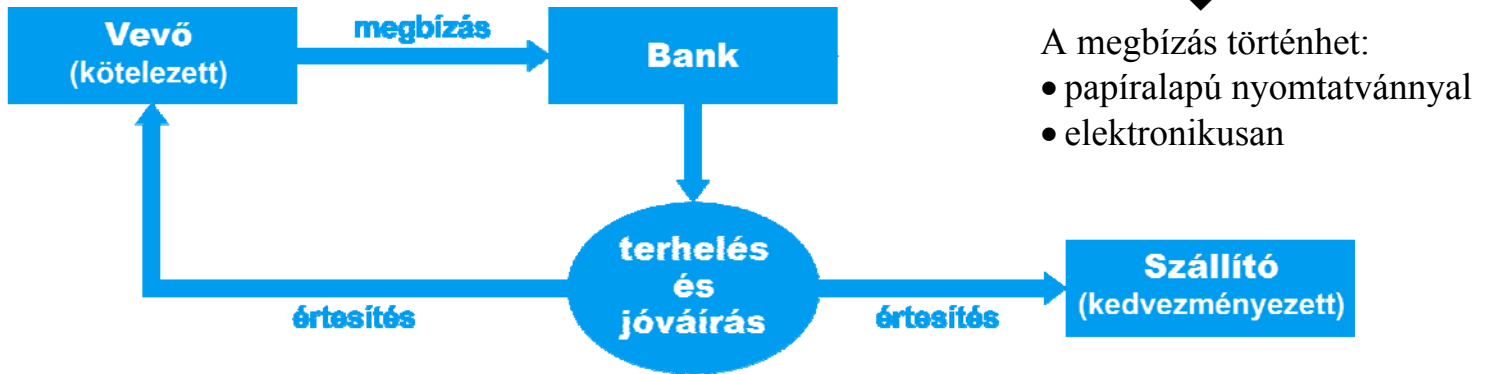
Bankszámláról történik az ellenérték kiegyenlítése.

- *átutalás*
- *okmányos meghitelezés*

c/1. Az átutalás:

A vevő kezdeményezi a fizetést. ➔ Megbízást ad a bankjának, hogy az adott összeggel **terhelje meg** a számláját, majd ezt az összeget a szállító számláján **jóváírják.** ➔ a megbízás teljesítéséről mindkét felet értesítik

Az átutalás előnyei:

- A kötelezett (vevő) bankszámlájáról a pénzügyintézet az **általában meghatározott összeget és a rendelkezése szerinti időben** emeli le.
- A szállítónak nem kell intézkednie az ellenérték beszedéséről, mivel a fizetést a vevő indítja.
- A pénzügyintézetek számára is egyszerű, gyorsan lebonyolítható, mivel a terhelendő számla tulajdonosa adja a megbízást.

↳ AZONBAN **hátrány érheti a szállítót**, ha a vevő fizetési gondokkal küzd, vagy nem megfelelő a fizetési fegyelem.

c/2. Az okmányos meghitelezés (akkreditív):

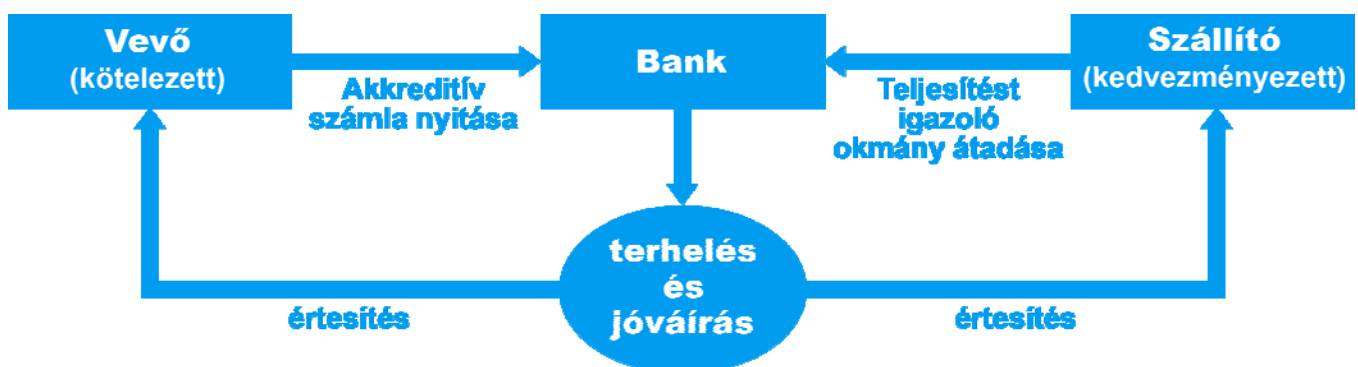
Az okmányos meghitelezés (akkreditív) a bank fizetési ígérete arról, hogy a vevő megbízásából, a vevő által biztosított fedezet terhére (**akkreditív számla**) az eladó részére fizetést teljesít, ha az meghatározott időn belül benyújtja a bankhoz a **szereződésszerű teljesítést igazoló** (és az áru feletti tulajdonjogot biztosító) **okmányokat**.

- az eladó védett a nemfizetés kockázatától
- a vevő biztos lehet benne, hogy szerződés szerint teljesít az eladó
- költséges

A **külkereskedelmi kapcsolatokban** elterjedt fizetési forma.

↳ A nemzetközi kereskedelemben az áru feladása és megérkezése között hosszú idő is eltelhet. Ha a vevő csak az áru átvétele után kezdeményezné a fizetést akkor a szállító csak jelentős időeltolódással jutna hozzá a pénzhez.

Ez a várakozási idő az akkreditív használatával **jelentősen lerövidíthető**.

I./2.A pénzügyi rendezés szervezeti, szabályozási feltételeinek kialakítása

A vevő vállalkozás ügyeljen rá hogy:

- az ellenérték kiegyenlítésének *alapjául* szolgáló *bizonylatok szabályosak legyenek*
- csak a *megfelelő mennyiségben és minőségben* szállított áru ellenértékét egyenlítsük ki
- az ellenérték kiegyenlítése a *szerződés szerinti határidőben* megtörténjen

Ki kell alakítani azokat a *folyamatokat és szervezetet*, ki kell jelölni azokat a *felelős személyeket*, akik a fenti követelmények *teljesülését biztosítják*.

▶ Vizsgálni kell, hogy a számla *szabályosan, megfelelően van-e kiállítva*.

A számlán fel kell tüntetni:

- a számla sorszámát
- a vevő nevét, címét
- a szállító nevét, címét, adószámát
- a számla kiállításának dátumát és a teljesítés dátumát (ha nem azonos a kiállítás dátumával)
- a fizetési módot és határidőt
- a termék megnevezését, besorolási számát
- a termék mennyiségi egységét, mennyiségét
- a termék áfa nélküli egységárát, értékét
- a termék áfa kulcsát, az áfa összegét, és az áfával növelt értéket áruféleségenként és összesen

Az egyszerűsített számlára vagy készpénzfizetési számlára más szabályok vonatkoznak.

↳ Mert ebben az esetben azonnal kiegyenlítik a számlát készpénzben.

- az áfával növelt eladási ár, illetve érték szerepel
- nem a nettó hanem a bruttó eladási ár %-ában kell feltüntetni az áfa kulcsát

Az ellenérték kiegyenlítése csak a teljesítést igazoló dokumentum alapján, *szabályosan kiállított számla birtokában* történjen meg. Meg kell győződni arról, hogy a számlán szereplő áruk *valóban átvételre kerültek-e*.

↳ A számlán vagy szállítólevélen:

- az átvételért felelős személy aláírásának szerepelnie kell
- a dátumnak szerepelnie kell
- hiányos/nem megfelelő minőségű teljesítés esetén helyesbítő számlát kell kérni a szállítótól
- a szállítólevél is bizonylat, **DE nem elegendő** az ellenérték kifizetésére

Az ellenértéket csakis a számlára fizetjük ki!

A *fizetés* határidőre történjen meg ➔ ellenkező esetben késedelmi kamat, üzleti hitelesség vesztese

▶ Fizetés előtt ➔ kiadás teljesítésének elrendelése, azaz *utalványozás* szükséges

↳ csak a feljogosított személy végezheti

▶ Utalásos fizetés ➔ a bankszámla felett rendelkező személy kezdeményezheti

(nagyváll.-pénzügyi osztály/kisváll.-egy ember)

I./3. A pénzforgalomhoz kapcsolódó szabályok és bizonylatok

▶ A pénzforgalom lebonyolításához kapcsolódó folyamatok és eljárások szabályozása.

Minden vállalkozásnak el kell készítenie *pénzkezelési szabályzatát*.

A pénzkezelési szabályzat az alábbiakról rendelkezik:

- pénzforgalom lebonyolításának rendje (készpénz/bankszámla)
- pénzkezelés személyi és tárgyi feltételei (hol, ki, milyen módon, végzettség, biztonság, stb.)
- pénzkezelés felelősségi szabályai (utalványozás, ellenőrzés, hiány megtérítése, stb.)
- pénztár és bankszámla közötti forgalom (készpénz/számlapénz → befizetés/kivét)
- készpénzállományt érintő pénzmozgások jogcíme és eljárási rendje
- napi készpénzállomány maximális záró-mértéke, készpénzállomány ellenőrzésének eljárása
- ellenőrzések gyakorisága
- pénzszállítás feltételei
- pénzkezeléssel kapcsolatos bizonylatok rendje
- pénzforgalommal kapcsolatos nyilvántartási szabályok

A szabályok betartását a NAV ellenőrizheti ➔ bírságot lehet

Készpénzforgalom lebonyolítása:

Házipénztár ➔ itt tartják a készpénzállományt (keretét a vállalkozás vezetője határozza meg)

- *készpénzbefizetés* ➔ *bevételei pénztárbizonylat*
- *készpénzkifizetés* ➔ *kiadási pénztárbizonylat*

↳ A pénztáros csak a szabályosan kiállított, *utalványozott* és ellenőrzött pénztárbizonylat alapján teljesíthet kifizetéseket, illetve fogadhat befizetéseket.

Utalványozás: a befizetés elfogadására, illetve a kifizetés teljesítésére szóló *utasítás*, melyet az erre felhatalmazott vezető aláírásával teljesít.

A készpénz kezeléséhez kapcsolódó bizonylatokat, továbbá minden olyan nyomtatványt, melynek illetéktelen felhasználása visszaélésre adhat lehetőséget, *szigorú számadási kötelezettség alá kell vonni*.

↳ *nyilvántartást* kell vezetni róluk ➔ a velük való elszámolás biztosítása miatt

A nyilvántartásnak tartalmaznia kell a nyomtatványok

- betűjelét
- sorszámát
- vásárlásuk időpontját
- a tömbök használatbavételének és beteltének időpontját

Készpénz nélküli forgalom lebonyolítása:

Valamely pénzintézetnél nyitott *bankszámlán* történik.

↳ bankszámlaszerződéssel lehet bankszámlát nyitni

Bankszámlák típusai:

- *pénzforgalmi számla (folyószámla)*: folyamatos gazdálkodáshoz szükséges pénzeszközök kezelésére, fizetési forgalom lebonyolítására szolgál.
↳ jutalék és bankköltséget számít fel a bank, lehet sima (fedezet erejéig terhelik) vagy hitelkeretes
- *kamatozó betétszámla*: szabad pénzeszközök lekötésére szolgál (magasabb kamat érhető el)
- *hitelszámla*: a vállalkozás hiteleinek kezelésére szolgál
- *tőkeszámla*: értékpapírok letéti kezelésére szolgál

A bankszámla felett csak az arra *jogosultak* rendelkezhetnek.

Házipénztár és bankszámla közötti forgalom:

1. *Bankszámláról történő készpénzfelvétel* történhet:

- számlavezető bank pénztáránál
- készpénzfelvételi utalvánnyal
- bankautomatáknál bankkártyával

2. *Bankszámlára történő készpénzbefizetés* történhet:

- közvetlenül a számlavezető bank pénztárában
- a posta közvetítésével, belföldi postautalvánnyal vagy készpénz-átutalási megbízással

II. Az értékesítéshez kapcsolódó pénzforgalom lebonyolítása

A vevők az áru ellenértékét a következőképpen egyenlíthetik ki:

- *készpénz nélküli fizetési mód*
- *készpénzkímélő fizetési mód*
- *készpénz*

II./1. Teendők készpénz nélküli fizetési mód esetén

Utalás ➔ *nagykereskedelmeknél jellemző*, hogy így kapják meg az áru ellenértékét.

↳ Kényelmes és egyszerű, mert a vevő indítja az utalást

DE kockázat a vevő fizetési fegyelme ➔ *A vevői követelésekről folyamatos, naprakész nyilvántartást kell vezetni, és figyelni kell, hogy az üzleti partnerek betartották-e a fizetési határidőt.*

Teendők abban az esetben, ha határidőre nem egyenlítik ki a számlát:

- *Fizetési felszólítás telefonon/szóban, majd írásban*
- *Behajtás jogi eszközökkel*
- *Késedelmi kamat felszámítása*
- *Utalásos fizetés lehetőségének megvonása*

II./2. Teendők készpénzkímélő és készpénzes fizetési módok esetén

A kiskereskedelmi egységek az árukat többnyire készpénz ellenében értékesítik.

↳ Az ellenértékről *minden esetben gépi nyugtát* (blokkot) kell készíteni.

Kérésre számlát is ki kell állítani a vevő részére az ellenértékről.

- *gépi számla* (pénztárgép készíti)
- *készpénzfizetési számla* (kézzel írják)

A készpénzforgalom lebonyolításának feltételei:

- tárgyi feltételek
- személyi feltételek

A legfontosabb tárgyi feltétel a nyugtaadási kötelezettség teljesítésére alkalmas *pénztárgép* beszerzése.

A személyi feltételek közé tartozik a megfelelő szakképzettséggel rendelkező *pénztáros* foglalkoztatása.

↳ Ismerje a készpénzfizetési számla kiállításának szabályait

A készpénzfizetési számlának tartalmaznia kell:

- a termék megnevezését és statisztikai besorolását
- mennyiségi egységét és mennyiségét
- ÁFA-val együtt számított egységárát
- ÁFA-val együtt számított ellenértékét tételesen és összesen
- *a bruttó ár ÁFA-tartalmát százalékban*

↳ Azaz hogy a felszámított ÁFA hány százaléka a bruttó árnak.

↓

$$\text{Számítása: } \frac{\text{adókulcs}}{1 + \text{adókulcs}} \times 100 \Rightarrow \text{pl.: ÁFA-kulcs} = 27\%$$

$$\frac{0,27}{1+0,27} \times 100 = 21,26\%$$

A készpénzkímélő fizetési mód alkalmazásának feltételei:

Bankkártyával történő fizetés. ➔ Bankkártyaelfogadást szabályozó *szerződést* kell kötni a bankkal.

Be kell szerezni a *POS (Point of Sale) terminált*. ➔ ez a bankkártya-leolvasó

A bank *bankköltséget* számít fel a bankkártyás fizetés lehetővé tételéért, amit minden vásárlás ellenértékéből levonnak.

↳ A bankköltséggel csökkentett ellenértéket a vállalkozás számláján jóváírják, ha van fedezete a kártyának és a helyes PIN-kódot ütötték be.

